

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TUVNIK

907.
Licealna knjižnica
Ljubljana
Strossmayerjeva ulica, II. drž. gimn.

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhsja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozemce 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Nove draginjske doklade.

Poverjeništvo UJU v Ljubljani je ob izmeni v ministrstvu prosvete, v zmislu sklepa seje ožjega sosveta, obnovilo vse tekoče zadnje zahteve slovenskega učiteljstva in jih predložilo novemu ministru prosvete g. Svetozarju Pribičeviću.

Med temi zahtevami je bilo tudi naše stališče k uredbi draginjskih doklad. Nikakor ne trdimo, da je uredba bila izdana pod vplivi organizacij, pač pa moramo konstatirati, da so naše zahteve pri prosvetnem ministru našle polno umevanje in da je pospešitev te uredbe velika za sluga prosvetnega ministra.

Naše zahteve so se omejevale na sledeče: **Draginjske doklade naj se v nobenem slučaju ne znižajo, kakor se to splošno namerava;** z draginjskimi dokladami naj se ublaži razmerje med I. in II. kategorijo in razmerje med plačami civilnega uradništva in častniki; draginjski razredi naj se odpravijo; stopnje draginjskih doklad naj se uredijo po položajnih plačah; otroškim vrtnaricam in učiteljicam ženskih ročnih del naj se prizna stanovanjska doklada; maksimiranje naj se odpravi; vsem upokojencem naj se prizna draginjska doklada kakor aktiv. uradnikom, po službenih letih in predpisih, ki so za aktivne uradnike v veljavi; **poročenim učiteljicam naj se priznajo polne dnevnice;** po enem letu bolezni naj prejemajo uradniki-bolniki polne dnevnice itd.

Ko smo zborovali z našimi predsedniki okrajnih učiteljskih društev na seji širjega sosveta v Celju, se je v ministrskem svetu odločevala usoda naših zahtev.

Časopisi so pričeli prinašati vesti o uredbi draginjskih doklad. Po prvih vesteh vidimo, da so naše zahteve uspele v sledečem: Razmerje med I. in II. kategorijo se je z novo uredbo vsaj v sedanjih prejemkih ublažilo, posebno pa razmerje med vojaštvom in civilnim uradništvom, ker so častnikom bolj prikrajšane doklade. Draginjski razredi še niso odpravljeni in bomo morali v tem oziru borbo nadaljevati. Doklade so se uredile obzirno do nižjih grup in kategorij po položajnih plačah. Odpadla je stanovanjska draginjska doklada, kar smatramo za pravilno, ker ne moremo tega sprejeti kot zvišane stanarine po čl. 37. uradniškega zakona, kakor se je to uredilo pri častnikih; zvišale so se pa tej dokladi odgovarjajoče splošne doklade. Tudi otroške vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del so prišle do svojih pravic, stanovanjskih draginjskih doklad, ker prejmejo znatno zvišane draginjske doklade. Maksimiranje se je odpravilo. Za upokojence bo treba odločne borbe, da se čimprej uredi tudi njihove penzije, posebno, da se odpravijo krivične kronске penzije. Presenetila nas je pa prav zadnja vest glede poročenih učiteljic, ker je bil v zadnjem momentu izpremenjen ta člen tako, da še nadalje prejemajo le pol doklad, o čemer govorimo več na drugem mestu.

Glavna borba se je vodila za to, da se draginjske doklade ne znižajo.

Kakor nam kaže tabela, ki jo prinašamo na drugem mestu, se to ni zgodilo; le pri dveh starostnih stopnjah je malo znižanje, drugače so se pa doklade celo zvišale.

Tako n. pr. bodo imeli le učitelji s 7—14 službenimi leti v II. kat.: 3 drag. razr. 40 Din manj, v 2. drag. razr. 90 Din manj in oni med 27—32 službenimi letom v 2. drag. razr. 70 Din manj. Drugi bodo imeli vsi višje drag. doklade, in sicer od 10—160 Din mesečno zvišane. V III. kat. se pa vsem otroškim vrtnaricam in učiteljicam ženskih ročnih del povišajo draginjske doklade za 240 do 390 Din mesečno.

Učiteljstva med 7—14 službenimi leti v II. kat. je v državi 3233, od tega 764 v Sloveniji, onega med 27—32 službenimi leti je v državi 1915, od tega v Sloveniji 374. Torej bodo prejelo od 40 do 90 Din znižane draginjske doklade v državi 5148 učiteljev oziroma učiteljic od tega 1138

v Sloveniji, medtem ko bo prejelo od 10 do 160 Din zvišane draginjske doklade v državi 11.237 učiteljev od tega 1838 v Sloveniji, ne všteti pri tem vse otroške vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del v III. kategoriji, ki bodo prejemale za 240 do 390 Din zvišane draginjske doklade.

V splošnem je torej dosežen glavni smoter borbe.

Nikakor nas pa ne more zadovoljiti rešitev glede poročenih državnih uradnic. Trdno smo bili uverjeni, da se odpravi ta krivica, saj je jasno to izjavil finančni minister, da se to sigurno izvrši. Do zadnjega trenutka so tudi vsi časopisi vzdržali to vest in po vsej pravici, ker po prvotni stilizaciji čl. 11. uredbe o draginjskih dokladah je bila poročenim uradnicam priznana vsaj delno polna draginjska doklada. Sicer pa prinašamo o tem podrobneje poročilo na drugem mestu.

Seja širjega sosveta v Celju.

Deževno in hladno vreme dne 17. aprila t. l. ni moglo motiti dobrega tovariškega razpoloženja pri sestanku širjega sosveta UJU poverj. Ljubljana. Kmalu po 8. uri so se začeli zbirati člani ožjega sosveta in predsedniki oziroma zastopniki okrajnih društev v veliki dvorani celjskega »Narodnega doma«, ki so jo za to lepo okrasile celjske tovarišice. Za pozorno ljubeznjivost jim bodi pristrčna hvala! Nikakor pa ne moremo opravičiti odsotnosti več okrajnih društev, nekatera teh v neposredni bližini; seja se je sklicala v Celje baš v to svrhu, ker je tamkaj naravno središče in so najugodnejše železniške zveze. V bodoče več točnosti!

Pred otvoritvijo seje sta prišla v zborovalno dvorano šef prosvetnega oddelka g. dr. Stanko Beuk in višji šol. nadzornik g. Engelbert Gangl, nakar je izročil g. šefu poverjeniku tov. ravnatelju Luki Jelencu odlikovanje Belega Orla in uredniku »Učit. Tovariša« strokovnemu učitelju Ivanu Dimniku red Sv. Save V. razreda, v daljšem nagovoru povdarjajoč zasluge obeh odlikovancev. V imenu organizacije jima je v iskrenih bratskih besedah čestital poverj. namestnik tov. ravnatelj Anton Gnus. Nato se je v imenu obeh odlikovancev zahvalil poverjeniku tovarišu Jelencu in povdarjal, da ne smatra odlikovanja toliko za lastno osebo, temveč si je v svesti, da je s tem odlikovana cela naša stanovska organizacija, ki je dospela po desetletnih borbah do današnjega stališča in ugleda. Z viharimi vzkliki Nj. Vel. kralju Aleksandru I. kot vrhovnemu pokrovitelju narodne prosvete se je zaključila ta pristrčna tovariška slovesnost.

Poverjenik Jelenc odpravi nato sejo širjega sosveta, konstatira sklepčnost in v kratkih potezah očrta delo poverjeništvu v minuli dobi s pogledom na naloge, ki še čakajo v bodočnosti našo stanovsko organizacijo.

Strokovni tajnik tov. Dostal je poročal o delovanju vodstva poverjeništvu UJU od zadnje pokrajinske skupščine. Omenjal je impozantni ljubljanski kongres UJU, ki bi se ne mogel prirediti v tako velikem in uspešnem obsegu, da ni tvorila finančnega temelja Učit. tiskarna.

Najvažnejše delo našega poverjeništvu se je vršilo v smeri zakona o držav. činov., ki je bil jeseni predložen narodni skupščini. Vodstvo naše organizacije je bilo v neprestanem kontaktu s centralo v Beogradu, opozarjali smo stalno glavni odbor UJU na naše zahteve. Omenja delo našega agilnega, energičnega in zelo sposobnega predsednika UJU tov. Milutina Stankovića, ki ima za vsaj delno pravično uvrstitev našega stanu v pragmatiko velike zasluge.

Nato poroča strokovni tajnik podrobno o seji glavnega odbora UJU v Beogradu dne 16., 17. in 18. decembra 1923, ki sta se je udeležila s tov. P. Fleretom, kjer sta tudi predložila znano spomenico, objavljeno svoječasno v »Učit. Tovarišu«.

Navaja posamezne akcije, vloge in dopise, vse kar se je izvršilo v zadnji dobi

skak doklada. Sicer pa prinašamo o tem podrobneje poročilo na drugem mestu.

Tudi nas ne zadovoljuje to, da se je odložila rešitev vprašanja ureditve doklad upokojencem ter moramo smatrati za eno naših najnujnejših zahtev, da se to izvrši čimprej.

Neizprosna pa ostaja vlada v borbi glede draginjskih razredov in bi kmalu s členom 11. nove uredbe še poglobila to vprašanje.

Tudi člen 29. nove uredbe nas ne zadovoljuje, ker odlaga izplačilo diference za nazaj, t. j. od 1. oktobra 1923.

Da ni bilo teh poslednjih razočaranj, posebno glede vprašanja poročenih državnih uradnic in upokojencev, bi bilo naše zadovoljstvo z novo uredbo večje, kakor je tako. —k.

v zastopanju interesov našega stanu: v zadevi vpklica našega zastopnika v ministrstvu prosvete; glede redukcije učiteljic ženskih ročnih del; radi upokojencev iz leta 1919.; v zadevi glasovitega odloka M. Pr. O. N. br. 24.335 od 25. maja 1923; nadalje radi kolekovanja šolskih izpričeval; glede izpremembe prosvetne uprave za Slovenijo; v zadevi naših tovarišev-vojakov itd., itd., splošno o vseh korakih, ki so se storili v pogledu pravnega in materialnega položaja našega članstva. Nadalje priporoča redno, točno ter intenzivno delovanje v okrajnih društvih.

Obe poročili se sprejmeta brez debate na znanje.

Glavni blagajnik tov. Fegic poda poročilo za preteklo dobo. V podrobnostih ne navaja števil, konstatira nepovoljno blagajniško stanje koncem upravnega leta 1923 radi izredno številnih zastankov na članarini. Nadalje govori o naših gospodarskih podjetjih in organizacijah, ki naj jih vsak naš zaveden član ob vsaki priliki upošteva in pri vsakem naročilu podpira. Vse, kar rabimo, moramo naročiti izključno v lastnih gospodarskih podjetjih. Kaže na lepi razvoj »Zvončka«, ki se mu je v tako kratki dobi povečalo za toliko število njegovih naročnikov. Navaja števila oziroma imena posameznih posebno agilnih nabirateljev naročnikov. Omenja, da so prispevki za rezervni fond zadnji čas skoro popolnoma izostali. Zato predlaga, da plačuje članstvo vseh okrajnih društev rezervnemu skladu letni prispevek za vsakega člana po 5 Din zajedno s članarino v društveno blagajno, društveni blagajnik pa pošilja četrletno te zneske upravniku rezervnega sklada. Predlog je bil sprejet, kakor tudi nastopni predlogi: Članarina se plačuje mesečno vnaprej v društveno blagajno. Člane, ki so s članarino pol leta na dolgu, javijo društveni blagajniki centralni upravilistov UJU z naročilom, da se jim ustavijo listi. One člane, ki v preteklem letu niso plačali članarine, se črta iz društvenega imenika ter se jih toliko časa ne sprejme v organizacijo, dokler ne poravnajo zaostale članarine. Društveni blagajniki naj skrbijo za to, da se cela članarina vplača do konca šolskega leta glavni blagajni.

Debate, ki je sledila poročilu, je razjasnila v marsičem razmerje našega članstva do naših gospodarskih podjetij. V splošnem se je povdarjala velika važnost vsestranske podpore naših stanovskih institucij. Vse event. predloge, želje in navsvete naj okrajna društva pošiljajo poverjeništvu, ki jih bo skušalo uveljaviti po svojih zastopnikih v upravnih svetih gospodarskih zavodov. — Tov. Baehler (radovljiško dr.) predlaga, naj pobirajo članarino šolski voditelji in jo skupno pošiljajo društvu blagajniku, kjer pa šolski vodja ni organiziran, naj to prevzame kdo drugi. — Tov. Tomazič

pripominja, da se v Mariboru izvršuje ta praksa že 3 leta. — Poročilo glavnega blagajnika se sprejme z vsemi predlogi in nasveti z odobravanjem na znanje.

Sledilo je poročilo tov. P. Flereta o stališču organizacije radi izpremembe prosvetne uprave v Sloveniji. V daljšem referatu je očrtal stališče organizacije, na kar so bili sprejeti nastopni predlogi:

UJU, Poverjeništvo Ljubljana, je na seji širjega sosveta v Celju dne 17. aprila 1924 z ozirom na preureditev prosvetne uprave v oblastih in srezih, v kolikor ni določena z odredbami zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, sklenilo ministrstvu prosvete iz kulturnih vidikov in zahtev do končne ureditve z novim šolskim zakonom predlagati načeloma naslednje ureditev:

Načelno stališče z ozirom na šolsko upravo:

Učiteljstvo, organizirano v UJU, poverjeništvo Ljubljana se izreka:

1. Za to, da ostane dosedanja teritorij pokrajinske uprave v Ljubljani upravno z ozirom na prosveto nedeljen, ker vidi v tem stanju garancijo za razvoj slovenskega šolstva, umetnosti, znanosti in obče prosvete. S tem noče izražati nikakega plemenskega separatizma, marveč hoče povdariti svoje prepričanje, da je enotni državno-narodnostni prosvetni razvoj mogoč le ob individualnem razvoju posameznih narodnih edinic.

2. Šolska uprava bodi neodvisna od politične uprave, tedaj pod nadzorstvom in vodstvom strokovnjakov, vzeti iz vrst šolsko-prosvetnih delavcev.

3. Šolska uprava se poveri tem strokovnjakom po njihovih sposobnostih brez ozira na njihovo politično-strankarsko pripadnost; jamčiti pa morajo s svojim mišljenjem in delovanjem, da so zavzeti za državno-narodno edinstvo in za napredek svobodne narodne prosvete.

Za prehodno dobo: Nato so bile sprejete točke glede ureditve v prehodni dobi, ki se pošljejo merodajnim oblastvom in osebam.

O materialnih zadevah učiteljstva v zvezi z novim činovniškim zakonom je poročal urednik tov. Ivan Dimnik. Referat izide v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Predlogi, nasveti in slučajnosti:

Nakazovanje penzijskih prejemkov. (Poročevalec Pavel Fleré.)

Da nastavniki in uradniki ministrstva prosvete ob svoji upokojitvi ne ostanejo brez vsakih prejemkov, tako brez aktivnih, ki se jim z dnem upokojitve ustavijo, brez penzijskih, za katere se glasom čl. 4. pravilnika o postopku pri upokojanju nastavnikov in uradnikov ministrstva prosvete od dne 6. novembra 1922 otvori kredit šele naknadno po izvršeni upokojitvi, in celo brez vseh prejemkov iz naslova akontacije na penzijske prejemke, za katero je mogoče prositi šele na podlagi izdajanja rešitve penzioniranja, se sklene naprositi ministrstvo prosvete, da začasno izda k omenjenemu pravilniku dodatno določbo, s katero se avtomatično z dnem upokojitve otvori kredit na akontacijo penzijskih prejemkov, in sicer: a) za nastavnike in uradnike, ki se upokoje s polno službeno dobo, v izmeri popolne pokojninske osnove za pokojnino v smislu čl. 140., odst. 2. in čl. 239. odst. 3. činovniškega zakona; b) za nastavnike in uradnike, ki se upokoje pred polno službeno dobo, pa v izmeri najnižje pokojninske osnove 50% v smislu čl. 140., odst. 2. činovniškega zakona.

Učiteljstvo, organizirano v UJU, poverjeništvo Ljubljana, smatra izdajo take določbe k omenjenemu pravilniku za čas, dokler se pravilnik sam ne izpremeni tako, da se penzijski prejemki avtomatično prenakazujejo iz aktivnih, za akt pravičnosti in humanosti, ker se po sedanjem, več mesecev trajajočem prenakazilu pre-

jemkov od aktivnih na penzijske, upokojeni nastavniki in uradniki ministrstva prosvete predajajo najskrajnejši bedi.

Predlog tov. P. Močnika (Meziška dolina): 1. UJU naj izdela predloge: a) za cenitev naturalnih stanovanj, b) glede dotične izvršilne naredbre. 2. Za ponovno zahtevo primerne vodstvene nagrade, ki naj se vnese tudi v novi šolski zakon. 3. Zakonska določba glede brezplačnega zdravljenja v bolnicah naj se čimprej izvaja tudi v Sloveniji.

Tov. Ivan Dimnik stavi v debati sledeči predlog: Predsedniki okrajnih učiteljskih društev naj takoj zberejo konkretne slučaje od svojih članov, kaj naj se upošteva pri ocenjevanju naturalnih stanovanj, kdo naj bi jih ocenjeval itd. Posebni slučaji naj se navedejo s točnimi podatki, da se lahko vodstvo organizacije sklicuje nanje in jih citira pri svojih predlogih na višja mesta. Vodstvo organizacije iz vsega elaborata izdela svoj predlog, ki naj vsebuje zahteve učiteljstva glede vseh zadev, ki naj pridejo v poštev pri izvršilni uredbi glede ocenjevanja naturalnih stanovanj.

Litijsko okrajno društvo je stavilo predlog radi upoštevanja ugodnosti po pragmatiki (čl. 40. in 137.) za enorazrednice in radi dnevnice o priliki sklicanja okrajnih učiteljskih konferenc. Društveni predsednik tov. Janko Levstik utemeljuje predloge, ki se po kratki debati sprejmejo. Tov. Gnus predlaga, naj se pošlje resolucija na ministrstvo prosvete za otvoritev kredita za okrajne konference.

V razpravo pride predlog ljubljanskega učiteljskega društva v zadevi prispevkov okrajnih društev v fond ljubljanskemu in mariborskemu odseku za učiteljski naraščaj. Predlog se razdeli vsem okrajnim društvom, da se o njem izjavijo do pokrajinske skupščine.

Tov. Karel Mavrič (Ljutomersko društvo) stavi predlog, naj se ponovno urgira vpoklic našega zastopnika, referenta v ministrstvo prosvete.

Izjavi se zaupnica in zahvala predsedniku UJU tov. Milutinu Stankoviću za njegovo neumorno delo ob priliki uvrstitve učiteljstva po novem činovniškem zakonu. — Soglasni sklep se sporoči brzojavno.

Predlog ožjega sosveta glede pokrajinske skupščine.

(Poročevalec: Ivan Dimnik.)

Z ozirom na predloge raznih društev, da naj se manjvažni predlogi okrajnih društev ne razpravljajo na pokrajinski skupščini, posebno pa, da naj se ponovno ne razpravlja o vprašanjih, ki se ponavljajo od leta do leta, se je ožji svet na zadnji seji podrobno bavil z vprašanjem ureditve razprav na letošnji pokrajinski skupščini.

Prišel je do sledečih zaključkov: Z razpravami podrobnih predlogov se je začelo v brezplodne debate, ki niso rodile pozitivnih uspehov, vzele so pa mnogo časa. Razprave so radi tega izgubile na sistematični in programatičnem postopanju ter zaradi tega tudi niso rodile onih enotnih uspehov, ki bi jih morale imeti.

Da bo imela letošnja skupščina čimveč pozitivnega in nam bo dala programatične smernice za naše ravnanje in delovanje, je ožji svet sklenil predlagati širjemu sosvetu sledeči postopek:

1. Odsekom se odkažejo samo načelni predlogi okrajnih učiteljskih društev, o katerih je treba zavzeti principiarno skupno stališče.

2. Da bodo razprave v odsekih čimpozitivnejše in da bodo odseki pripravili programatična vprašanja za delegacijo in skupščino, naj se jim odkaže po programu še posebno temo, o kateri naj razpravljajo. Referenta je določiti že vnaprej, da izdela referat in eventualne smernice za resolucije.

3. Teme vseh razprav v odsekih se objavijo v dnevnem redu skupščine in je pozvati delegate, da se udeležijo odsekovih sej in razprav. S tem bodo delegati tudi med odsekovimi sejami plodonosno izrabili čas na skupščini in pripomogli skupni in enotni idejni orientaciji.

4. Na podlagi referata se v vsakem odseku razvije debata in se končno postavijo na podlagi v referatu podanih misli in debate kratke resolucije, kot smernice za delovanje članstva in vodstva organizacije v dotičnem vprašanju.

5. Te resolucije potem delegacija še lahko izpremeni, ker o njih razpravlja, in jih sprejme.

6. Na glavni skupščini se te smernice celotno samo prečitajo in brez debate odobre.

Ožji svet se je tudi že posvetoval o najaktualnejših programatičnih vprašanjih, ki naj bi se stavila na dnevni red odsekov in skupščine. Določil je sledeče razprave in referente, ki naj se jih naprosi, da prevzamejo poročila v odsekih:

1. Narodno - prosvetni odsek: Organizacija šolskih odrov in naših knjižnic. (Tov. Fr. Ločniškar).

2. Odsek za obmejno šolstvo in neodr. ozem.: Položaj obmejnega šolstva in nujni koraki za odpo-moč. (Tov. A. Hren).

3. Tiskovni odsek: Naš tisk in naše naloge za osvojitve javnega mnenja. (Tov. Iv. Dimnik).

4. Gospodarski odsek: Naše gospodarske ustanove in moralna podpora s strani organizacije. (Tovariš Rado Grum).

5. Kulturno pedagoški odsek: Organizacija kulturnega gibanja našega stanu. (Fran Martinc, nadučitelj, Št. Janž Dr. polje p riPtuju).

6. Odsek za naraščaj: Vzgoja našega stanovskega naraščaja za iz-venučno delovanje učiteljstva. (Tov. Andrej Škulj).

7. Obrambno - pravni odsek: Posebni disciplinarni predpisi za učiteljstvo, po čl. 170. uradniškega zakona. (Tov. A. Gnus in tov. H. Šumer).

8. Stanovsko in šolsko-politiški odsek: Najnujnejše smernice za poslovanje naše organizacije. (Tov. R. Dostal).

Za glavno skupščino:

1. Prvo razpravo in referenta se je pustilo odprto, da ga določi širji svet.

2. Nadzorstvo in nadzorniki osnovnih in meščanskih šol. (Tov. Lj. Potočnik, nadučitelj v Štorah).

Predlog: Prosim, da se širji svet izjavi o predlogu ožjega sosveta in ga izpopolni.

V slučaju, da širji svet predlog sprejme, naj vsak predsednik opozori delegate, da se udeležijo razprave v kateremkoli odseku in naj potem o razpravi poročajo pri prvem zborovanju okrajnega učiteljskega društva. Katero društvo ima po več delegatov, naj se delegati dele po odsekih in tudi predsedniki naj se udeležijo delovanja v odsekih.

Širji svet je sklenil: Pokrajinska skupščina se vrši dne 5. in 6. julija t. l. Določitev kraja se prepusti ožjemu sosvetu, ki naj se tozadevno sporazume z dotičnim okrajnim učiteljskim društvom. Tudi za drugo temo na glavni skupščini se je prepustila odločitev ožjemu sosvetu. Za 5. točko v odsekih je bil predlagan tov. Martinc, za 2. točko glavne skupščine tov. Lj. Potočnik. V ostalem je bil v celoti sprejet predlog referenta.

Ob pol 14. uri zaključil tov. poverjenik lepo uspelo sejo širjega sosveta. Parlamentarni potek zborovanja je ponovno pokazal, kako potrebne so take seje širjega sosveta, kjer se da o podrobnih stanovskih vprašanjih še bolj intenzivno razpravljati kot na delegacijah in pokrajinskih skupščinah. Zato naj skrbijo okrajna društva, da bodo v bodoče res vsa zastopana, bodisi po svojih predsednikih, ali po kakem drugem zastopniku društva.

R. D.

Nove draginjske doklade.

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtnarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 14.	5., 4. in 3.	900 Din	800 Din
15. — 20.	2.	1000 Din	900 Din
21. naprej	1.	1100 Din	1000 Din

III. kategorija:

otroške vrtnarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Položajna grupa	Mesečna draginjska doklada	
		II. drag. raz.	III. drag. raz.
1. — 15.	4., 3. in 2.	800 Din	750 Din
16. dalje	1.	900 Din	800 Din

Pripombe k tabelam.

Te draginjske doklade so veljavne od 1. maja 1924. Doklade so veljavne samo za prevedene učitelje; za upokojence izide posebna draginjska uredba.

3. Uvrstitev je razvidna iz službenih let, ki so na prvem mestu v tabeli in položajnih grupah, v katere je vsakdo uvrščen po dekretu.

4. V II. draginjski razred spadajo v Sloveniji: vsa mesta in kraji, kjer so okrajna glavartva; v III. draginjski razred, vsi ostali kraji.

5. Draginjska doklada za ženo znaša 150 Din na mesec. Ne pristoji možu, če je žena drž. uradnica ali upokojenka.

6. Draginjska doklada za otroke znaša po 150 Din na mesec za vsakega otroka.

7. Poročene učiteljice prejemajo le polovične draginjske doklade.

Vse organizirane tovarišice in tovariše, ki imajo kakršnakoli vprašanja k tabelam in o drugih zadevah, naj takoj sporoče svoja vprašanja, da jim odgovorimo v listu.

Stare in nove draginjske doklade.

(Primerjalne tabele.)

II. kategorija:

učitelj(ice) in otroške vrtnarice z maturo na učiteljsku.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada									
	II. drag. razred			III. drag. razred						
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika				
1. — 6.	780	120	900	720	60	780	800	+ 20		
7. — 14.	840	150	990	90	780	60	840	800	- 40	
15. — 20.	840	150	990	1.000	+ 10	780	60	840	900	+ 60
21. — 27.	840	150	990	1.100	+ 110	780	60	840	1.000	+ 160
27. dalje	900	270	1.170	1.100	- 70	840	150	990	1.000	+ 10

III. kategorija:

otroške vrtnarice in učit. žen. roč. del brez mature.

Službena leta	Mesečna draginjska doklada									
	II. drag. razred			III. drag. razred						
	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika	Stara drag. dokl.	Nova drag. dokl.	Razlika				
1. — 15.	510	—	510	800	+ 290	510	—	510	750	+ 240
16. dalje	510	—	510	900	+ 390	510	—	510	800	+ 290

Vestnik za učiteljski naraščaj.

NASVET NAJMLAJŠIM TOVARIŠEM.

(V Dalmaciji!)

Zopet se bliža šolsko leto kraju in vstopilo bo v učiteljski stan večje število najmlajših članov. Treba si bo poiskati službe, kar pa postaja z ozirom na malo število prostih učnih mest vedno težje. Ob tej priliki je torej umestno, da opozorim svoje bodoče tovariše na nekaj.

Pogledati je treba preko plotu ožje domovine, tja med brate Srbe in Hrvate, kjer ni šolstvo na tako visoki stopnji kot v Sloveniji. To sta predvsem Dalmacija in Bosna in Hercegovina. Tu vlada precejšnje pomanjkanje učiteljstva in bi bili slovenski učitelji z odprtimi rokami sprejeti. Čudno, da je po petletnem bivanju v osvobojeni domovini tako malo slovenskih učiteljev odšlo v te kraje. Vzrok bo menda v tem, da vlada med Slovenci o teh krajih precej nejasnih, da ne rečem krivih pojmov. Govori se često o nekem divjaštvu, nekulturi itd. Naš bratski narod je ohranil tu v mnogem svoje stare običaje, marsikje igrajo »gusle« isto vlogo kot knjiga, a vse to ni na škodo narodovemu značaju. Trdil bi celo nasprotno, kajti narod je fizično in duševno zdrav, dober, iskren in prirodno inteligent; vsa svojstva, ki mu zagotavljajo lepo bodočnost. Zato bo vsakemu mlademu učitelju med njim življenje prijetno in kdor pozna pravo taktiko, bo z njim prav lahko izhajal. Narod je povsod napram učitelju ustrežljiv. Poučno in koristno je za mladega učitelja, da spoznava tako zanimiv narod, njegove običaje in predvsem njegov jezik. Že radi samega jezika, ki se ga naučiš mimogrede, se izplača, da gre vsakdo za par let med brate Srbe in Hrvate.

Jasno je, da se ne more zahtevati tu velikih udobnosti in se mora vsakdo zadovoljiti z vsem priprostim in enostavnim. A to naj nas, tovariši, ne ovira! Mislim, da med vami ni mehkužcev in da je še mnogo takih, pri katerih ideali prevladujejo v duševnem življenju. Vi ste mladi, pred vami leži življenje, ki hrka, obliči, lomí in razbija. Doma, kjer stojite pod raznimi vplivi, ki vam onemogočajo svobodni razvoj vaše osebnosti, vas ne more življenje tako izrazito razviti, kakor na tujem. Zato vsi, ki čutite v srcu pogum in moč, vrzite se tja v sredino življenjskega toka, ki vas ne bo zdobil, ako niste iz stekla, temveč izklesal iz vas

prave osebnosti, ki jih rabimo za bodočnost. Ako bodo za koga morda težki prvi dnevi, bo znal pozneje ceniti ta čas, ki mu je razvil moč in oblast nad samimi seboj.

Te besede naj vam služijo v resno premišljevanje.

Vaš tovariš Slovenec-Dalmatinec.

Splošne vesti.

ZA POLNE DNEVNICE POROČENIH UČITELJIC.

Z velikim zadovoljstvom smo zasledovali razplet rešitve tega vprašanja, saj je tvorilo to vprašanje eno onih zahtev, ki smo jih postavili v slednjo našo spomenico in ki je postala tudi zahteva vsega organiziranega državnega uradništva.

Samo preden se je dalo pojasniti to socijalno krivično odmero na merodajnih mestih. Končno je uspelo, in je finančni minister obljubil, da bo uredil to vprašanje, če bo dana finančna možnost za to. Pozneje je na to popolnoma pristal in je dal zadevo tudi publicirati, tako da smo bili trdno uverjeni, da se končno rešimo tega vprašanja.

V resnici je bilo to vnešeno v načrt draginjske uredbe, a kako? Člen 11. se je prvotno glasil:

»Ako sta mož in žena v aktivni državni službi v istem kraju, in to v 3. draginjskem razredu, ne moreta prejemati polne osebne doklade. Ena se zniža za polovico.«

Z drugo besedo se to pravi, da dobe poročene učiteljice na deželi polovične dnevnice, v mestih pa cele.

Ko je izvršilni odbor UJU to zaznal, je šel takoj 18. t. m. korporativno k ministru prosvete, da protestira proti taki uredbi in je zahteval, da naj se vsem poročenim učiteljicam priznajo polne dnevnice. V največje presenečenje vsega odbora pa je minister prosvete izjavil, da je ministrski svet na seji prej ta dan izpremenil ta člen tako, da prejemajo vse poročene državne uradnice polovične dnevnice.

V imenu vsega organiziranega učiteljstva je na to izjavo ponovil predsednik UJU razloge, ki opravičujejo zahtevo poročenih učiteljic ter je v imenu vsega učiteljstva izrazil nezadovoljstvo nad tako odločbo in podal primeren protest v imenu Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva.

Zadnja »Narodna Prosveta« odločno nadaljuje boj zoper to krivico.

— Poverjeništvu UJU v Ljubljani je obnovilo vse svoje zahteve za katere se je potezalo v zadnjem času, in ki še niso rešene ter jih je predložilo novemu ministru prosvete g. Svetozarju Pribičeviću. Med drugim se je zavzelo tudi za to, da prenese minister prosvete v večjem obsegu po čin. zakonu več pravic na šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani, tako tudi dopuste do 40 dni i. dr. Kakor doznajemo, se je zahtevi Pov. UJU v polni meri ugodilo in je tako dovoljenje že izdano. Opozarjamo vse člane, naj zatorej udobnosti dopustov izrabljajo le v nujnih slučajih, da se izognemo očitku zlorabe, ter da se nam s takim postopanjem ne otežkoči utemeljevanje takih naših zahtev. Med drugim se je Pov. UJU tudi odločno zavzelo za izplačilo dinarskih penzij onim 55 upokojencem iz leta 1919.

— Rešitev izplačila dinarskih pokojnin upokojencem iz leta 1919. Dolgotrajni vztrajni borbi se je posrečilo doseči rešitev prevoda na dinarske plače upokojencem iz leta 1919, med 23. julijem 1919 in 1. septembrom 1919. Prizadetih je bilo 55 slovenskih učiteljev, od katerih so žal med tem že 4 umrli. Pov. UJU je po posredovanju g. nar. posl. J. Reisnerja dosseglo ugodno rešitev te zadeve, a s tem še ni bilo rešeno izplačilo. Glede tega je Pov. UJU sedaj posredovalo pri ministru prosvete g. Svet. Pribičeviću. Kakor doznavamo, je sedaj dobila finančna delegacija v Ljubljani že tozadevno odločbo in je s tem to vprašanje stopilo korak naprej in se bliža svoji končni rešitvi. Seveda sta pri tem še dve stopnji, t. j. izplačilo dinarskih penzij in izplačilo razlike za nazaj.

— Draginjske doklade za upokojence. Finančni minister dr. Stojadinović je izjavil o novih draginjskih dokladah uradnikom, da se je dala le na ta način hitro rešiti ta v resnici neodložljiva zadeva. Ker je podala vlada ostavko, se ne more baviti z vprašnji, ki zahtevajo daljšo proučavanje in razpravljanje. Zato je s hitro uredbo začasno uredila prejemke aktivnim državnim nameščencem. Doklade upokojencem se niso mogle urediti s to naredbo. Potrebno je, da se njihovo vprašanje uredi s posebno uredbo, ki mora